

CHRISTIAN MARCLAY. COMPOSICIONS

- ▶ L'exposició del MACBA és la **primera en més d'una dècada** que es dedica, dins l'Estat espanyol, a l'artista suís-americà Christian Marclay (n. 1955).
- ▶ L'exposició **examina l'obra** de Marclay a través de la seva **dedicació a la composició**, entesa com una **ordenació de sons en el temps i l'espai**.
- ▶ La mostra **aborda la vessant compositiva** de Marclay a través dels seus **vincles amb la cultura popular i els mitjans de comunicació** de masses, així com l'exploració que du a terme de les **tecnologies tradicionals i digitals** i les seves qualitats materials.
- ▶ Tot i que la producció de Marclay inclou vídeo, escultura, enregistrament sonor i performance, així com obres textuais, partitures gràfiques i collages, **aquesta exposició presenta algunes de les seves instal·lacions audiovisuals més recents**, al costat d'una **selecció de peces més primerenques**.
- ▶ La instal·lació interactiva *Chalkboard* (2010) **convida el públic a escriure en una pissarra amb pentagrames a escala arquitectònica** una partitura que després serà **interpretada per músics** en una sèrie de concerts organitzats durant l'exposició.
- ▶ Amb motiu del **Dia i Nit dels Museus** també s'activaran les partitures **Zoom Zoom** (2007-2019) i **Manga Scroll** (2010), amb la participació de l'artista vocal Shelley Hirsch. I, coincidint amb el Sónar, Marclay protagonitzarà una xerrada en el marc del **Sónar+D** el 18 de juliol. L'endemà, deu pianistes interpretaran la seva última partitura, **Investigations** (2018).

Títol: Christian Marclay. Composicions **Inauguració:** Dijous 11 d'abril de 2019, a les 20 h

Dates: des del 12 d'abril fins al 24 de setembre de 2019

Organització: Museu d'Art Contemporani de Barcelona **Comissariat:** Tanya Barson
Amb el suport de **Pro Helvetia, Fundació Suïssa per a la Cultura**

FOTOS: www.macba.cat/press/christian-marclay3254

CHRISTIAN MARCLAY. COMPOSICIONS

Roda premsa: 11 d'abril, a les 11.30 h

Inauguració: 11 d'abril

Dates: del 12 d'abril al 24 de setembre del 2019

Comissària: Tanya Barson, conservadora en cap, MACBA

Aquesta exposició –la primera en més d'una dècada que es dedica, dins l'Estat espanyol, a l'artista suís-americà Christian Marclay (n. 1955), actualment establert a Londres– presenta una tria d'obres centrada en les seves composicions sonores, des de partitures gràfiques fins a videoinstal·lacions. Marclay és autor d'un ampli corpus que explora la relació entre el so i la visió, en especial les múltiples maneres en què el so es pot manifestar visualment. Com ha dit el mateix artista, «la música travessa gairebé tot el que faig.»

Christian Marclay *Manga Scroll*, 2010, lithographic hand scroll 16 x 787 1/2 in. (40.6 x 2,000.3 cm)
© The artist. Photo © USF Graphicstudio (Will Lytch) Courtesy White Cube

L'exposició examina l'obra de Marclay a través de la seva dedicació a la composició, entesa com una ordenació de sons en el temps i l'espai. Cadascuna de les obres exposades és un exemple de la manera en què Marclay aborda la creació d'una composició, i de com això es relaciona amb altres aspectes del seu treball com l'ús de les tècniques d'apropiació i muntatge, a més del seu compromís amb la performance i la seva tendència a buscar la participació i col·laboració del públic.

Christian Marclay, *Video Quartet*, 2002, Four-channel DVD projection with sound
Duration: 14 minutes 30 seconds © The artist. Photo © Stephen White Courtesy White Cube

Tot i que la producció de Marclay inclou vídeo, escultura, enregistrament sonor i performance, així com obres textuais, partitures gràfiques i collages, aquesta exposició presenta algunes de les seves instal·lacions audiovisuals més recents, al costat d'una selecció de peces més primerenques. Entre les grans obres que es poden veure, cal destacar l'extraordinària *Video Quartet* (2002), una composició audiovisual en quatre pantalles realitzada a partir de fragments de pel·lícules, i la instal·lació immersiva *Surround Sounds* (2014-2015), que constitueix potser el clímax de la seva investigació sobre l'onomatopeia. També cal esmentar diverses partitures gràfiques, com la projecció de diapositives *Zoom Zoom* (2007-2019) i *Manga Scroll* (2010), una partitura vocal enrotllada de 20 metres de longitud, així com la instal·lació interactiva *Chalkboard* (2010), que convida el públic a escriure en una pissarra amb pentagrames a escala arquitectònica una partitura que després serà interpretada per músics en una sèrie de concerts organitzats durant l'exposició.

L'exposició aborda la vessant compositiva de Marclay a través dels seus vincles amb la cultura popular i els mitjans de comunicació de masses, així com l'exploració que du a terme de les tecnologies tradicionals i digitals i les seves qualitats materials. En aquest sentit, la mostra se centra en la manera de compondre l'artista, que fa un ús interdisciplinari de l'apropiació, el muntatge, el *remixing* i la improvisació, pràctiques que en si mateixes excedeixen els límits entre el camp experimental i el popular.

D'una banda, l'obra de Marclay es pot situar en relació amb l'avantguarda i les tradicions experimentals a través dels llegats estètics del dadaisme, Marcel

Duchamp, Jean Tinguely, John Cage, Fluxus i el happening; i de l'altra, es vincula amb la cultura popular a través de la seva implicació en manifestacions com el punk rock, els còmics, les fanzines, el cinema i aspectes diversos de les subcultures underground. Malgrat que Marclay s'ha interessat per algunes figures rellevants de les avantguardes històriques com Edvard Munch o Duchamp, també ha establert un diàleg amb artistes contemporanis dels diversos àmbits que ha travessat amb la seva obra, com el director de cinema Bruce Conner, l'artista de performance Laurie Anderson i el músic John Zorn, així com la banda Sonic Youth, entre molts d'altres. Al començament de la seva carrera va treballar en el camp de la performance experimental, on va tenir un paper destacat en el desenvolupament del *turntablisme* (l'ús de taules de discos o plats giradiscos per crear composicions, especialment a partir de mescles i manipulació del so) i la seva relació amb la *plunderfonia* (que indica el potencial compositiu del collage i/o *sampling* sonor); Marclay va arribar a ser-ne un practicant destacat.

El fet que l'exposició es presenti al MACBA de Barcelona també és significatiu perquè la ciutat té forts vincles amb el món de la música experimental. El mateix Marclay coneix bé Barcelona per les seves experiències en l'escena musical, i aquest paisatge musical també es reflectirà en l'exposició a través d'un programa de performances.

CHRISTIAN MARCLAY. COMPOSICIONS

PECES DESTACADES DE L'EXPOSICIÓ

2A

Video Quartet (2002), composició audiovisual en quatre pantalles realitzada a partir de clips o fragments de pel·lícula trobats, és l'única de les obres exposades que fa un ús audible del so. Aquests extractes corresponen a episodis musicals o sons de llargmetratges. Marclay els combina de tal manera que a cada pantalla es projecta un clip diferent, perfectament sincronitzat amb els altres perquè el conjunt constitueixi un quartet musical. A més dels moments protagonitzats per instruments musicals o la veu humana, el muntatge també inclou fragments que corresponen a accions sorolloses. Tots els sons, musicals o concrets, formen part de la composició.

2B

En aquesta instal·lació interactiva, Marclay convida el públic a participar en l'acte de compondre, animant-lo a escriure en una pissarra a escala arquitectònica plena de pentagrames. Aquesta composició oberta i en evolució contant és interpretada posteriorment per músics en una sèrie de concerts organitzats durant l'exposició. Un cop enllestit un concert, s'esborra la pissarra i el procés torna a començar fins al següent. La mostra inclou diverses obres que Marclay qualifica col·lectivament de «partitures», tot i que sovint adopten formes poc convencionals. **Chalkboard** (2010) és identificable amb una partitura per l'estructura en pentagrames, però subverteix el sistema de notació musical donant llibertat als visitants perquè hi escriguin el que vulguin, fins i tot dibuixos, gargots i grafitis, i als músics perquè ho interpretin d'acord amb la seva pròpia lectura de la «partitura».

2B

La projecció de diapositives **Zoom Zoom** (2007-2019) és un exemple de les «partitures gràfiques» de Marclay, una sèrie de composicions no convencionals que fan servir imatges i text com a base per a la interpretació musical. L'obra també forma part d'una llarga investigació sobre les onomatopeies –paraules que imiten els sons o accions d'allò que designen. Consisteix en un recull de fotografies fetes per l'artista que documenten l'ús de l'onomatopeia en contextos urbans, en publicitat, marques de productes i disseny gràfic. **Zoom Zoom** va ser concebuda perquè la interpretés l'artista vocal Shelley Hirsch, mentre Marclay anava passant les imatges des d'un ordinador portàtil, en un duo de crida i resposta.

Al llarg de la paret de la segon a planta

Mixed Reviews (1999-2019) és un collage compost d'extractes de ressenyes o crítiques musicals; en concret, frases que descriuen sons musicals. Per a cada nova presentació de l'obra, la traducció prèvia es torna a traduir a la llengua del lloc on s'exhibeix, de manera que les frases descriptives s'allunyen cada vegada més dels sons que pretenien representar inicialment. Així se subratlla el fet que el text és, en si mateix, una abstracció del llenguatge que no pot reproduir mai els sons. Traduït prèviament a l'alemany, el japonès i el francès, entre d'altres llengües, el text s'ha traduït al català per primera vegada amb motiu d'aquesta exposició.

2C

Per crear **Graffiti Composition** (1996-2002), Marclay va encolar paper pautat en blanc pels carrers de Berlín i, al cap d'un temps, va fotografiar les notes, dibuixos i grafitis que la gent havia anat afegint als cartells esquinçats, arrencats o deteriorats per altres circumstàncies. Les 150 fotografies dels fulls modificats formen una de les primeres partitures de l'artista, creada amb una multitud de col·laboradors anònims.

2C

La «partitura gràfica» **Ephemera** (2009) adopta la forma de 28 folis que documenten una col·lecció de notacions musicals trobades en embalatges, roba, caràtules de disc i altres materials impresos. Es tracta de notes trobades que els dissenyadors han extret de la música mateixa o bé s'han imaginat específicament per simbolitzar la música de manera gràfica. El músic experimental britànic Steve Beresford, que ha interpretat *Ephemera* al piano i també amb un orgue barroc, ha explicat com, en «llegir» la partitura, «la notació (o aproximació de notació) de vegades és vertical, força petita i una mica torta... De vegades la diferència entre improvisar i tocar una de les peces del Christian és òbvia: fragments de notació que es poden llegir a *Ephemera* resulta que són velles cançons folk nord-americanes que es toquen literalment.»

2C

La «partitura gràfica» **To Be Continued** (2016) reuneix una varietat d'imatges evocatives de sons extrems de còmics, que Marclay ha manipulat mitjançant el collage i ha restituit a un format de llibre de còmic. Aquí es mostren diversos exemplars del llibre per tal que se'n puguin apreciar tant les pàgines interiors com les exteriors, així com la seqüència. També es poden veure una sèrie de collages preparatoris per a la partitura que no s'havien exposat fins ara.

2C

L'obra més recent inclosa en l'exposició, **Investigations** (2018), reflecteix l'interès de Marclay per la fotografia i l'ús no tradicional dels instruments de música clàssica. Aquesta partitura aplega una col·lecció de cent imatges, trobades i retallades, de mans tocant el piano. La idea és que sigui interpretada per un ampli conjunt de pianistes, a qui es demana que desxifrin el so que correspon al moment en què es va fer la fotografia i que transcriguin en notació musical el resultat de la investigació. El músic experimental britànic Steve Beresford, que era un dels intèrprets quan es va estrenar la peça, ha comentat que «quan estem tocant i també mirem dibuixos o paraules impreses o aquesta notació musical mutada, és possible que hi estiguem implicant parts del cervell que normalment no fem servir quan interpretem música... Les partitures del Christian ens fan tocar coses que no en haurien passat mai pel cap.»

2C

Aquesta vitrina conté una **sèrie d'escultures de mida petita**, entre les quals destaquen instruments musicals reimaginats que subverteixen el seu propòsit original d'emetre sons, com una flauta dolça plena de forats o unes baquetes de vidre. També s'hi inclou un conjunt de discos de vinil que utilitzen la fragilitat del mitjà per generar composicions i contradir la seva funció fonamental de preservar la música. En una mena de revisió de l'escultura surrealista i el «readymade assistit» (un objecte ordinari transformat) de Marcel Duchamp, aquestes peces subratllen el fracàs o la frustració de

l'experiència musical, de la mateixa manera que el surrealisme expressava el desig insatisfet.

2C

Marclay ha mesclat sovint discos de vinil quan fa de DJ, i també n'ha utilitzat les cobertes en la seva obra. *Imaginary Records* (1987-1997) constitueix una extensa sèrie en la qual va intervenir i modificar, mitjançant el collage, cobertes de discos. L'artista reimaginava el contingut musical dels discos mitjançant aquest procés de redisseny, emfatitzant humorísticament el tema del so, o del silenci, a través de jocs textuais i visuals. En aquestes obres, Marclay explora el camp de les ressonàncies socials de la música, i aborda temes com els estereotips sexuals o les nocions de kitsch i nostàlgia. La sèrie també constitueix una crítica a la mercantilització de la música.

2C

La «partitura gràfica» *Manga Scroll* (2010) està composta d'onomatopeies, però en aquest cas les paraules s'han extret de la versió nord-americana de novel·les manga japoneses i s'han disposat com un collage lineal sobre un llarg paper enrotllat. Aquests rotllos, que al Japó es remunten al segle XI, es poden considerar precursors de la novel·la gràfica japonesa contemporània o còmic seriat. Tanmateix, *Manga Scroll* és una partitura vocal composta per ser interpretada. En aquest sentit, evoca la poesia fonètica avantguardista, com l'obra dadà de Kurt Schwitters *Ursonate* (1932), i també és un homenatge a *Stripsody* (1966), de Cathy Berberian.

2C

Aquesta obra aborda la fascinació de Marclay per l'absència –més que no pas la presència– de so, que aquí es materialitza en una sèrie d'imatges, trobades i retallades, de boques obertes que es mostren juntes formant un cor mut. *Chorus II* (1988) posa de manifest l'interès de l'artista pel rastre visual del so i la música, i també pel seu enregistrament fotogràfic i la manera en què podem tornar a interpretar les imatges en sons, encara que ho fem només amb la imaginació a través d'un procés d'identificació. En aquesta peça s'emfasitza la idea d'una interpretació vocal i es vincula amb algunes de les «partitures gràfiques» de Marclay, com *Zoom Zoom* i *Manga Scroll*.

2D

Aquest conjunt d'*action paintings* (2013-2015) continua la línia de treball de Marclay amb l'onomatopeia, l'aproximació textual als sons, a través d'una combinació de pintura i serigrafia: un collage d'onomatopeies extretes de còmics que, humorísticament, denoten sons «humits», és serigrafiat posteriorment sobre les accions pictòriques corresponents. Si bé les obres suggereixen el procés físic i performatiu implicat en la seva creació, també el subverteixen traduint la pintura gestual mitjançant una tècnica d'impressió –una forma de reproducció mecànica. El conjunt, doncs, evoca i alhora parodia les grans figures de l'expressionisme abstracte nord-americà com Jackson Pollock, i posa de manifest una actitud irònica més pròxima als artistes pop com Andy Warhol.

Accés 2D

La instal·lació immersiva **Surround Sounds** (2014-2015) és una videoanimació en 360 graus realitzada a partir de còmics escanejats. És, potser, la culminació del treball de Marclay amb l'onomatopeia. En aquesta ocasió, les onomatopeies constitueixen una composició animada –però muda– en quatre pantalles, que embolcalla l'espectador. Com moltes altres obres exposades, és lúdica i contradictòria alhora: el visitant es troba literalment envoltat per una cacofonia visual, tot i no sentir res, i se'l convida a imaginar els zum-zums, catacracs o garranyics que el sotgen.

CHRISTIAN MARCLAY. COMPOSICIONS
PERFORMANCES D'ALGUNES OBRES EXPOSADES

CHALKBOARD
CONCERTS

Aproximadament una vegada al mes, el museu convidarà un/a instrumentista que interpreti la partitura **Chalkboard**. En aquesta instal·lació interactiva, Marclay convida el públic a participar en l'acte de compondre, animant-lo a escriure en una pissarra a escala arquitectònica plena de pentagrames. Un cop enllestit un concert, s'esborra la pissarra i el procés torna a començar fins al següent. **Chalkboard** és identificable amb una partitura per l'estructura en pentagrames, però subverteix el sistema de notació musical donant llibertat als visitants perquè hi escriguin el que vulguin, fins i tot dibuixos, gargots i grafitis, i als músics perquè ho interpretin d'acord amb la seva pròpia lectura de la «partitura». [Properament més info a macba.cat]

ZOOM ZOOM i MANGA SCROLL
PERFORMANCES. DIA I NIT DELS MUSEUS

Durant la **Nit dels Museus**, s'interpretaran dues de les partitures gràfiques de Christian Marclay:

Zoom Zoom (2007-2019), amb la participació del mateix Marclay i de l'artista vocal **Shelley Hirsch**, que ha col·laborat regularment amb Marclay durant els últims trenta anys, i per a qui va ser concebuda la peça.

Manga Scroll (2010), interpretada per **Shelley Hirsch**.

Lloc: Capella MACBA, Aforament limitat
Dissabte 18 de maig, de 19 a 23 h

INVESTIGATIONS
COL·LABORACIÓ AMB SÓNAR+D

En col·laboració amb el Sónar+D 2019, Christian Marclay participarà en una xerrada que tindrà lloc el 18 de juliol com a part de la programació del Congrés de Tecnologies Creatives, que se celebrarà els dies 17, 18, 19 i 20 de juliol de forma simultània al Sónar de Dia a la Fira Montjuïc de Barcelona. Aquesta conversa precedirà una nova posada en escena, el dia 19 de juliol a la Capella MACBA, de la seva obra més recent, *Investigations* (2018), que reflecteix l'interès de Marclay per la fotografia i l'ús no tradicional dels instruments de música clàssica. Aquesta partitura aplega una col·lecció de cent imatges, trobades i retallades, de mans tocant el piano. La idea és que sigui interpretada per un ampli conjunt de pianistes, en aquest cas deu, a qui es

demana que desxifrin el so que correspon al moment en què es va fer la fotografia i que transcriguin en notació musical el resultat de la investigació. El músic experimental britànic Steve Beresford, que era un dels intèrprets quan es va estrenar la peça l'any passat al Festival de Música Contemporània de Huddersfield, ha comentat que «quan estem tocant i també mirem dibuixos o paraules impreses o aquesta notació musical mutada, és possible que hi estiguem implicant parts del cervell que normalment no fem servir quan interpretem música... Les partitures del Christian ens fan tocar coses que no en haurien passat mai pel cap.»

En el marc d'aquesta col·laboració, el MACBA oferirà entrada gratuïta al museu a tots els acreditats del Sónar+D 2019 (fins al 24 de setembre).
Més informació, properament, a sonarplusd.com i macba.cat

CHRISTIAN MARCLAY. COMPOSICIONS ACTIVITATS EXPOSICIÓ

INTERPRETEM CHRISTIAN MARCLAY

VISITA COMENTADA

Parlem de*... Christian Marclay
Interpretem Christian Marclay

*En aquesta exposició el programa *Parlem de...* s'ha adaptat com a *Interpretem*.

L'exposició *Christian Marclay. Composicions* examina l'obra de l'artista a través de la seva dedicació a la composició, entesa com una ordenació de sons en el temps i l'espai, però també com a composició visual. Cadascuna de les obres exposades és un exemple de la manera en què Marclay aborda la creació d'una composició, i de com això es relaciona amb altres aspectes del seu treball com l'ús de les tècniques d'apropiació i muntatge, a més del seu compromís amb la performance i la seva tendència a buscar la participació i col·laboració del públic

Amb **Serafin Álvarez**, artista, investigador i docent. **Dissabte 13 d'abril, 18 h**

Amb **Miquel Bernat**, percussionista. **Dissabte 11 de maig, 18 h**

CHALKBOARD PERFORMANCE

La instal·lació interactiva de Christian Marclay *Chalkboard* (2010) convida els visitants a escriure notes, dibuixos o grafitis damunt una pissarra a escala arquitectònica plena de pentagrames. Posteriorment, aquesta «partitura» és interpretada per músics. Tot i ser una peça de notació musical, l'obra subverteix la composició clàssica i la partitura convencional oferint aquest grau de llibertat tant al públic com als músics. En aquesta ocasió, hem convidat un solista professional a interpretar aquesta partitura canviant.

Dissabte 29 de juny, de 18 a 20 h

Lloc: Sales del museu

Preu: Gratuït. Sense inscripció prèvia

Dissabte MACBA gratuït gràcies a **Uniqlo**

VISITES ACCESSIBLES

Visites per a accessibilitat auditiva disponibles amb sol·licitud prèvia a educacio@macba.cat.

VISITES EXCLUSIVES

Amics del MACBA

A càrrec de **Tanya Barson**, **comissària de l'exposició** (visita en anglès sense traducció). **Divendres 7 de juny, 11 h**

A càrrec d'**Anna Cerdà**. **Dijous 27 de juny, 18 h**

PUBLICACIÓ

El llibre dedicat a Christian Marclay n'examina l'obra a través del seu interès per la composició, entesa com una ordenació de sons en el temps i l'espai, però també com a composició visual. Inclou assajos de la crítica **Erika Balsom**, la comissària **Tanya Barson** i l'escriptor **Tom McCarthy**.

Edició trilingüe (català, castellà i anglès).

FOTOS: www.macba.cat/press/christian-marclay3254

■ MÉS INFORMACIÓ A macba.cat i @MACBA_Barcelona

Segueix-nos a:

#ChristianMarclay

■ MACBA: Plaça dels Àngels, 1, 08001 Barcelona, macba.cat

■ **HORARIS:** dilluns, dimecres, dijous i divendres d'11 a 19.30 h dissabtes de 10 a 20 h; diumenges i festius de 10 a 15 h; dimarts no festius, tancat.

■ **ENTRADA VÀLIDA DURANT UN MES**

En el marc de la col·laboració amb el **Sónar+D**, el MACBA oferirà entrada gratuïta al museu a tots els acreditats del Sónar+D 2019 (fins al 24 de setembre).

Premsa MACBA 934 813 356 / 934 814 717 press@macba.cat